

Ryszard Otowicz

"Familienspiritualität. Am Beispiel einer christlichen Wochenzeitung", Hubertus Brantzen, Mainz 1984 : [recenzja]

Collectanea Theologica 55/4, 180-181

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rodniczych z uwzględnieniem filozofii i teologii. Wskazali oni również, że filozofa nie jest posiadaczką prawdy, ale jest poszukiwaniem prawdy w czasie. Zdecydować się na poszukiwanie prawdy jest pierwszym krokiem do poznania rzeczywistości nas otaczającej i człowieka w jego uwarunkowaniach biologicznych i kulturowych.

Lektura tej pracy ma na celu wprowadzenie czytelnika w krytyczne myślenie filozoficzne na temat podstawowych zagadnień poznania i istnienia człowieka. Uważny czytelnik może przekonać się, że autorzy ten cel osiągnęli.

ks. Józef M. Dołęga, Warszawa

Hubertus BRANTZEN, *Familienspiritualität. Am Beispiel einer christlichen Wochenzeitung*, Mainz 1984, Matthias-Grünwald-Verlag, s. 312.

Niniejsza publikacja jest skróconą formą rozprawy doktorskiej przedstawionej w 1983 r. na Uniwersytecie im. Jana Gutenberga w Moguncji. We wprowadzeniu do pracy autor stawia istotne pytanie: w jakim stopniu prasa katolicka może okazać się pomocna w pracy duszpasterskiej Kościoła, czy może spełniać funkcję pośrednika między duszpasterzem a wiernymi, zwłaszcza rodziną chrześcijańską? Pytanie to nie jest zawieszona w próżni. Już pobieżna obserwacja sytuacji duchowej małżeństwa i rodziny pozwala stwierdzić, że mamy do czynienia z postępującą sekularyzacją tych środowisk, co potwierdzają badania socjologiczne. Kontakt rodziny chrześcijańskiej z duszpasterzem ulega rozluźnieniu, stąd H. Brantzen zwraca uwagę na możliwość prowadzenia formacji chrześcijańskiej małżeństwa i rodziny za pośrednictwem prasy katolickiej.

Przedmiotem badań autora jest tygodnik „Die christliche Familie”, który ukazuje się w Essen od 1885 r. Jest to pierwsze katolickie pismo na terenie Niemiec poświęcone zagadnieniom rodziny, reprezentatywne zdaniem Brantzena, dla wszystkich tego typu czasopism.

Zasadniczy trzon książki stanowi ilościowa i jakościowa analiza zawartości czasopisma, poczynszy od pierwszego jego numeru. Nie jest więc to traktat teologiczny pretendujący do wyłożenia całej problematyki związanej z duchowością rodziny i małżeństwa. Pierwszym etapem pracy Brantzena jest próba określenia pojęcia duchowości chrześcijańskiej oraz duchowości rodziny i małżeństwa. Historia pojęcia „duchowości” (*Spiritualität*) datuje się w Niemczech od 1945 r. Wcześniej spotyka się natomiast rozmaite jego synonimy; życie duchowe, życie religijne, życie chrześcijańskie, świętość, pobożność, wiara, czy też tradycyjne — asceza i mistyka. Duchowość chrześcijańska swoją normę i swoje centrum ma w osobie Jezusa Chrystusa. Działanie Boga przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym dokonuje się we wspólnocie kościelnej, stąd autentyczna duchowość chrześcijańska posiada aspekty trynitarny, pneumatologiczny, chrystocentryczny i eklezjalny. Fundamentalną zaś zasadą duchowości rodziny i małżeństwa jest sakramentalność małżeństwa.

Tak określone pojęcie duchowości aplikuje autor do 5788 artykułów zamieszczonych na łamach „Die christliche Familie”. W celu usystematyzowania bogactwa materiału zawartego w czasopiśmie, Brantzen wyodrębnił szereg szczegółowych kategorii. Wśród tych kategorii znajdują się takie hasła jak sakramentalność, mąż, żona, wspólnota życia małżeńskiego, zawarcie małżeństwa, nierozzerwalność małżeństwa, małżeństwo mieszane, dziecko, rodzina, katecheza rodzinna, „liturgia” rodzinna, „diakonia” w rodzinie.

Obraz teologii duchowości rodziny i małżeństwa nie jest jednolity, ale koresponduje z duchem czasów, w których pismo się ukazywało. Książka jest dobrym przykładem na potwierdzenie ewolucji w formułowaniu problemów

duchowości w zależności od kontekstu społecznego i historycznego życia rodziny i małżeństwa. Jednocześnie wyraźnie ukazuje stałe elementy nauczania teologicznego Kościoła odnośnie małżeństwa. Zasadniczy walor książki polegałby na tym, że stanowi ona wszechstronną recenzję uznanego tygodnika katolickiego.

ks. Ryszard Otowicz SJ. Warszawa